

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 ปฏิสัมพันธ์ไทย-พม่าในบริบทของผู้พลัดถิ่นจากพม่า	9
ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า: ปัจจัยการอพยพ	9
สถานการณ์ชายแดนไทย-พม่ากับนโยบาย“แนวกันชน”	11
- สถานการณ์ในพม่าตั้งแต่ปีค.ศ.1962 ถึงค.ศ.1980	14
- ปฏิกริยาและการตั้งรับของรัฐบาลไทยในระหว่างปีค.ศ.1962-1980	17
นโยบาย“เป็นมิตรรอบด้าน” และการเอนเอียงเข้าหารัฐบาลพม่า	22
- สถานการณ์ชายแดนและการอพยพของชนกลุ่มน้อย	25
- ผลลัพธ์ของนโยบายแนวกันชน และการเปลี่ยนแปลงในปีค.ศ.1988	28
นโยบาย เปลี่ยนสนามรบให้เป็นสนามการค้า และการหลั่งไหลของผู้หนีภัยจากการสู้รบ	38
- การเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองในพม่าและสถานการณ์การอพยพ	40
- สัมปทานป่าไม้48แปลงกับผู้หนีภัยการสู้รบ	44
- การโจมตีฐานที่มั่นของกองกำลังชนกลุ่มน้อยโดยทหารพม่าและผลกระทบต่อไทย	46
นโยบาย“การพัวพันเชิงสร้างสรรค์”(Constructive Engagement) ของไทยกับการเพิ่มจำนวนของผู้หนีภัยจากการสู้รบ	53
- นโยบายต่อผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่า	56
- ข้อตกลงในการซื้อขายก๊าซธรรมชาติ	57
- ความแตกแยกภายในของกองกำลังกะเหรี่ยง KNU และการสูญเสียพื้นที่ให้ทหารพม่า	62
- ปฏิกริยาตอบรับจากรัฐบาลไทยและการแก้ไขสถานการณ์ชายแดน	63
- นโยบายต่อผู้หนีภัยจากการสู้รบและพื้นที่พักพิงชั่วคราว	64

สืบสานนโยบาย “พั้วพันธ์อย่างสร้างสรรค์”	67
และจำนวนผู้หนีภัยการสู้รบที่เพิ่มขึ้น	
- นโยบายต่อผู้หนีภัยการสู้รบชาวคะยาห์และ การจัดการพื้นที่พักพิงชั่วคราว	68
- การส่งผู้หนีภัยการสู้รบชาวมอญกลับพม่า	70
ความต่อเนื่องของนโยบายเป็นมิตรกับพม่าและความวุ่นวาย บริเวณชายแดนไทย-พม่า	74
- การปราบปรามกองกำลังชนกลุ่มน้อยบริเวณตลอดแนวชายแดนไทย	75
- บริเวณตรงข้ามจังหวัดตาก	75
- การโจมตีพื้นที่ตรงข้ามจังหวัดแม่ฮ่องสอน	78
- ความพยายามของไทยในการแก้ไขปัญหาผู้หนีภัยการสู้รบ	89
- การเปิดพื้นที่พักพิงชั่วคราวใหม่ในจังหวัดราชบุรี กาญจนบุรีและตาก	90
นโยบายสืบสานความสัมพันธ์อันดีต่อพม่าและนโยบายให้การอนุเคราะห์ ผู้หนีภัยการสู้รบสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัยสมัยที่สอง	95
- การเข้ามามีบทบาทของUNHCR	97
- กรณีนักศึกษาพม่าบุกยึดสถานทูตพม่าในประเทศไทย (วันที่1-2 ตุลาคม ค.ศ.1999)	101
- สถานการณ์หลังเหตุการณ์นักศึกษาพม่ายึดสถานทูต	103
- กลุ่มทหารกะเหรี่ยงบุกยึดโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรี	108
การจัดการปัญหาผู้หนีภัยการสู้รบกับนโยบายยกเลิก”รัฐกั้นชน”	115
บทที่ 3 นโยบายผู้หนีภัยการสู้รบในพื้นที่พักพิงชั่วคราว สถานการณ์และสภาพปัญหา	128
นโยบายของรัฐบาลไทยในการบริหารจัดการเกี่ยวกับผู้หนีภัยการสู้รบ	128
สถานการณ์เกี่ยวกับผู้ลี้ภัยจากการสู้รบในพื้นที่พักพิงชั่วคราวและสภาพปัญหา	148
แนวโน้มของสถานการณ์ผู้หนีภัยสงครามและพื้นที่พักพิงชั่วคราว	196
บทที่ 4 ความเป็นไปได้ของนโยบายส่งกลับผู้หนีภัยจากการสู้รบ: ข้อจำกัดและเงื่อนไข	202
เงื่อนไขของ UNHCR: มาตรฐานสากลในการส่งกลับ	203
ความพร้อมของผู้หนีภัยจากการสู้รบ	207
กฎหมายว่าด้วยพลเมืองพม่า : เงื่อนไขทางกฎหมาย	210
สถานการณ์ระเบิด(land mine): เงื่อนไขด้านภูมิประเทศ	212

สถานการณ์การเวนคืนที่ดินของรัฐบาลพม่า : เจ็อนใจด้านเศรษฐกิจและสังคม	215
สถานการณ์การเมืองและความขัดแย้งทางการเมือง3ฝ่าย	220
นโยบายต่อผู้หนีภัยการสู้รบของSPDC : เจ็อนตายสุดท้าย	226
กรณีตัวอย่าง การส่งกลับผู้หนีภัยจากการสู้รบชาวมอญ	229
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	233
บทสรุป	233
ข้อเสนอแนะ	241
เอกสารอ้างอิง	
วิทยานิพนธ์ เอกสาร หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ และบทความภาษาอังกฤษ	259
วิทยานิพนธ์ สัมภาษณ์ และหนังสือภาษาไทย	262
แผนที่	
- พม่า	33
- พื้นที่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อย	34
- Forest and Mineral Reserves	35
- ก่ายผู้หนีภัยปี ค.ศ.1985	36
- พื้นที่สัมปทานป่าไม้ การเคลื่อนที่ของกองทัพพม่า และประชากรที่ถูกบังคับย้ายถิ่น	37
- แผนที่แสดงการให้สัมปทานป่าไม้พม่า	47
- แหล่งก๊าซธรรมชาติ	59
- แผนที่แสดงพื้นที่ในพม่าช่วงทหารพม่าโจมตี KNU ในปีค.ศ.1997	60
- พื้นที่พักพิงชั่วคราวของชาวมอญในระหว่างปีค.ศ.1990-1996	79
- แผนที่ที่ตั้งของทหารพม่า	80
- ทางวางแผนท่อแก๊ซ	83
- แผนการโจมตีของทหารพม่าในคูปลายาง ปีค.ศ.1997	84
- แผนที่แสดงการโจมตีอำเภอมะริด,ทวาย ของทหารพม่า	85
- แผนการโจมตีศูนย์ที่พักพิงชั่วคราวของกะเหรี่ยง DKBA	98
- แผนที่ที่ตั้งโดยสังเขปของกองกำลังทหารพม่าและชนกลุ่มน้อยตรงข้าม อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี	105

- พื้นที่ควบคุมของชนกลุ่มน้อยก่อนปีค.ศ.1984	123
- การลี้ภัยครั้งแรกในปีค.ศ.1984	124
- พื้นที่ที่ถูกทหารพม่าโจมตี	125
- มาเนอร์ปลอว์แตกในเดือนมกราคม ปีค.ศ.1995	126
- ปีค.ศ.1995-1997 พื้นที่กันชนแตก	127
- พื้นที่ควบคุมของทหารพม่าปีค.ศ.1996	154
- พื้นที่พักพิงชั่วคราวปีค.ศ.1985	155
- พื้นที่พักพิงชั่วคราวและจำนวนผู้หนีภัย ธันวาคม 1994	156
- พื้นที่พักพิงชั่วคราวและจำนวนผู้หนีภัย ธันวาคม 1997	157
- แผนที่แสดงที่ตั้งพื้นที่พักพิงชั่วคราว และจำนวนประชากร กันยายน 2003	158
- พื้นที่พักพิงฯ บ้านในสอย อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน	171
- พื้นที่พักพิงฯปางควาย อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน	172
- พื้นที่พักพิงฯบ้านแทรกเตอร์ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน	173
- แผนผังแสดงที่ตั้งสำคัญ พื้นที่พักพิงฯ แม่หละ	180
- แผนผังพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านอุ้มเปี้ยม อ.พบพระ จ.ตาก	181
- หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบชายแดนไทย-พม่า(พ.ศ.2539-2545)	225
- ชายแดนไทย-พม่า บริเวณสะพานมิตรภาพ	249

ตารางสถิติ

ตารางสถิติที่ 3.1 เปรียบเทียบจำนวนกับประชากรกับพื้นที่	168
ตารางสถิติที่ 3.2 เปรียบเทียบการเพิ่มของประชากรตั้งแต่ปี 1998	169
ตารางสถิติที่ 3.3 สาเหตุของการเข้ามาอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวในประเทศไทย	175
ตารางสถิติที่ 3.4 ท่านเดินทางคนเดียวหรือมาพร้อมคณะ	175
ตารางสถิติที่ 3.5 ใครเป็นผู้ช่วยเหลือระหว่างเดินทางเข้าเขตไทย	176
ตารางสถิติที่ 3.6 ก่อนมาเมืองไทยมีอาชีพอะไร	177
ตารางสถิติที่ 3.7 พิธีกรรมที่ยังคงปฏิบัติ	184
ตารางสถิติที่ 3.8 งานฝีมือที่ยังคงทำอยู่	185
ตารางสถิติที่ 3.9 เหตุผลที่ไม่ทำงานฝีมือ	185
ตารางสถิติที่ 4.1 ท่านเห็นด้วยกับนโยบายส่งกลับของรัฐบาลไทยหรือไม่	207
ตารางสถิติที่ 4.2 ท่านเห็นด้วยกับนโยบายการส่งผู้หนีภัยฯไปประเทศที่สามหรือไม่	207
ตารางสถิติที่ 4.3 ท่านเห็นด้วยกับนโยบายให้ผู้หนีภัยฯอยู่ต่อในพื้นที่พักพิงชั่วคราวหรือไม่	208

พรพิมล ศรีโชติ. 2548. ไร้แผ่นดิน เส้นทางจากพม่าสู่ไทย = A Journey of Ethnic Minority. กรุงเทพฯ :

สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตารางสถิติที่ 4.4 เป้าหมายในอนาคตของท่าน	208
ตารางสถิติที่ 4.5 เพราะเหตุใดจึงไม่ยอมให้รัฐบาลไทยส่งกลับพม่าในขณะนี้	208
ตารางสถิติที่ 4.6 ท่านคิดว่ารัฐบาลควรปฏิบัติต่อผู้หนีภัยฯ อย่างไร	209
ตารางสถิติที่ 4.7 ผู้พลัดถิ่นในประเทศ () ณ ชายแดนไทย-พม่า ปี2002-	223